

Monitor

Regioraad Advies “Ook wij willen een sterke regio”

Rapportage van de Regioraad van de Vervoerregio Amsterdam - 14 november 2017

In december 2016 bracht de Regioraad van de Vervoerregio een advies uit met aanbevelingen inzake het versterken van de betrokkenheid van volksvertegenwoordigers bij regionale samenwerking. Leden van de commissie werkwijze en voormalige projectcommissie Bestuurlijke Toekomst van de Regioraad reflecteren in deze monitor op de implementatie van de uitgebrachte adviezen.

De eerder uitgebrachte adviezen zijn gebundeld in de volgende categorieën.

1. Adviezen t.a.v. organisatie en werkwijze Regioraad en MRA
2. Adviezen t.a.v. cultuur/ attitude: gemeenteraden pak uw rol
3. Adviezen t.a.v. ondersteuning: Colleges, griffiers en regionale besturen: geef ons een rol
4. Overige adviezen t.a.v. de versterking van de MRA

1 Adviezen t.a.v. organisatie en werkwijze Regioraad en MRA

ADVIES PROJECTCOMMISSIE	MONITORING VOORTGANG
Stel omwille van het creëren en behoud van draagvlak als gemeenteraden een MRA klankbordgroep in bestaande uit vertegenwoordigers (ambassadeurs/ rapporteurs) uit de gemeenteraden en provinciale staten om kennis uit te wisselen, de betrokkenheid van raden en staten te borgen en het regionale proces te monitoren en te evalueren.	Op het niveau van deelregio's ontstaan nieuwe netwerken, waarin raadsleden van gemeenten elkaar ontmoeten en kennis uitwisselen in bijeenkomsten. Begin 2018 vindt de eerste MRA raadsledenconferentie plaats waarvoor raadsleden zijn gevraagd om in de voorbereiding mee te denken over de opzet van deze conferentie. In een MRA klankbordgroep is niet voorzien, maar dit behoeft aandacht omdat het kan bijdragen aan het draagvlak voor de MRA samenwerking.
Regionale samenwerking dient regelmatig terug te keren op de agenda's van de gemeenteraden, niet alleen jaarlijks de begroting, jaarrekening en werkprogramma's, maar ook wezenlijke besluiten in regionale dossiers.	P&C documenten van de Vervoerregio zijn wederom voorgelegd aan alle gemeenteraden. Dit jaar is ook de begroting en het werkplan van de MRA naar alle raden gestuurd. De vervoerregio heeft verder zienswijze/ consultatieprocedures start(te) voor de ontwerp-begroting, de toekomstige samenstelling van bestuursorganen en het nieuwe beleidskader mobiliteit.
Het vraagt de komende jaren, in elk geval nog een keer voor de gemeenteraadsverkiezingen in 2018, van alle betrokkenen dat zij de resultaten van de MRA in het licht van democratische transparantie en legitimiteit agenderen in de gemeenteraden en de Regioraad en de werkwijze op de schaal van gemeenten, deelregio's en de MRA zo nodig bijstellen.	De monitoring vindt primair plaats door gemeenteraden en colleges in bijeenkomsten van de MRA (bestuurdersconferentie, raadsledenconferentie) dan wel in de eigen raad. Het stoplichtenmodel dat onderdeel uitmaakt van het MRA werkplan/ begroting 2018 geeft inzicht in de uitvoering van de MRA Agenda.
Geef raden inzicht in de nieuwe opzet van de samenwerking, zoals informatie over de samenhang en bemensing van de verschillende regionale overleggen en een jaarplanning met de belangrijkste regionale activiteiten.	De MRA website is vernieuwd en bevat informatie over de bestuurlijke organisatie en werkwijze en de vergaderkalender. De vervoerregio website is verder uitgebreid met informatie over het bestuur en de vergaderingen.
Het werken met rapporteurs/ ambassadeurs binnen raden lijkt van groot belang te zijn om als raad effectief de verschillende samenwerkingsverbanden te monitoren en te beïnvloeden. Maak daarbij goede afspraken over de rol van de rapporteurs/ ambassadeurs.	Het is aan gemeenteraden om de eigen werkwijze te optimaliseren en bijvoorbeeld afspraken te maken met de eigen vertegenwoordigers in de Regioraad. De Vervoerregio maakt ten behoeve van de nieuwe regioraad een handleiding met suggesties om de rol van vertegenwoordiger in de Regioraad uit te oefenen.

ADVIES PROJECTCOMMISSIE	MONITORING VOORTGANG
Griffiers kunnen een belangrijke ondersteunende rol vervullen om de wisselwerking tussen raad en colleges rond regionale dossiers goed te organiseren.	De griffiers in Zaanstreek-Waterland en Amstelland-Meerlanden komen bijeen en initiëren bijeenkomsten voor raadsleden. Ook binnen de MRA komen griffiers bijeen om o.a. ervaringen uit te wisselen over de betrokkenheid van raden bij regionale samenwerking.
Heb als gemeenten en de MRA oog voor het belang van voldoende ambtelijke capaciteit om de ambities voor een betere betrokkenheid van gemeenteraden bij regionale samenwerking waar te kunnen maken.	Het is aan gemeenten om voldoende ambtelijke capaciteit te organiseren. Dit heeft voor de MRA vorm gekregen met de oprichting van een MRA bureau. Op het niveau van de deelregio's wordt ook gekeken naar het beter benutten van ambtelijke capaciteit voor de onderlinge samenwerking.
Volksvertegenwoordigers kunnen bijdragen aan het vergroten van de bekendheid van de regio onder burgers door bijvoorbeeld komend jaar in de eigen verkiezingsprogramma's stil te staan bij het belang van de regio.	Het is aan gemeenteraden/ de politieke partijen om aandacht te besteden aan de regio, bijvoorbeeld in de verkiezingsprogramma's 2018.
Maak een duidelijke beschrijving van een (zienswijze)procedure icm termijnagenda, om gemeenteraden expliciet te consulteren voorafgaand aan besluitvorming in de Regioraad en/of het dagelijks bestuur te betrekken. Neem daarin in elk geval de volgende aspecten mee: type onderwerp, type project en de rol en status van geleverde inbreng, werkwijze en reactietermijn (zie ook advies, maart 2016).	De huidige procedure in de gemeenschappelijke regeling van de vervoerregio (Artikel 15a) beter na te leven, waarbij in een eerder stadium de start van zienswijze procedures worden aangekondigd zodat gemeenten daar beter op kunnen anticiperen.
Verken met een pilot hoe de (regio)raadsleden in een eerder stadium van de beleids- en planvorming betrokken worden bij de dilemma's en strategische afweging. Verwerk de ervaringen in een duidelijke beschrijving van deze werkwijze.	Het proces naar een beleidskaders kende verschillende stappen met mogelijkheden voor raadsleden om in een vroegtijdig stadium inbreng te leveren: van een Strategische Visie Mobiliteit (najaar 2016 incl. consultatieprocedure) naar een beleidskader mobiliteit (incl. gaming in voortraject, richtingen voor de zomer en in het najaar en zienswijze procedure. De ervaringen van deze processen worden meegenomen bij toekomstige processen rond strategische dossiers.
Op advies van de projectcommissie is er sinds 2016 meer tijd en ruimte in het besluitvormingsproces van de Regioraad. Een structurele monitoring van deze processen op basis van vooraf opgestelde criteria door de commissie werkwijze draagt bij aan het verder optimaliseren van de werkwijze.	De commissie Werkwijze moet dit nog evalueren voor het einde van deze bestuursperiode.

ADVIES PROJECTCOMMISSIE	MONITORING VOORTGANG
Werk samen met het Dagelijks Bestuur een voorstel uit om met de start van de nieuwe bestuursperiode de omvang van de regioraad te beperken (bijvoorbeeld een halvering) en maak daarbij de afweging ten opzichte van de gewenste versterking van de betrokkenheid vanuit gemeenteraden en een evenwichtige vertegenwoordiging vanuit gemeenten. Aandachtspunten bij de uitwerking van voorstellen daarover zijn: het behoud van de stemverhoudingen bijvoorbeeld door een gewogen stemming en dat er minimaal 1 vertegenwoordiger per gemeente is.	Voorstel uitgewerkt, besproken met Regioraad en voor consultatie voorgelegd aan gemeenten, zodat de Regioraad in oktober kan besluiten over een eindvoorstel.

2 Adviezen t.a.v. cultuur/ attitude: gemeenteraden pak uw rol

ADVIES PROJECTCOMMISSIE	MONITORING VOORTGANG
• Pak uw rol als gemeenteraadslid: u behartigt ook regionale belangen en wees u ervan bewust dat het belang van regionale samenwerking en bestuurlijke netwerken toeneemt en bekwaam u in het beïnvloeden van deze netwerken. • Vergroot uw invloed en kracht: gemeenteraadsleden organiseer u ook in netwerken (met behulp van griffiers), wissel informatie uit, ontmoet elkaar en kom tot (gezamenlijke) standpunten. • Wacht niet af: informeer, anticipeer, reageer en evalueer. Start het gesprek met het college, uw eigen gemeenteraad en omliggende gemeenteraden. • Toon interesse en laat u door collegeleden bijpraten over de regionale overleggen waaraan ze deelnemen. • Werk effectief: uw tijd als gemeenteraadsleden is beperkt, richt u op de opgaven en samenwerkingsverbanden met de grootste maatschappelijke belangen. • Werk efficiënt: wijs bijvoorbeeld per samenwerkingsverband binnen uw gemeenteraad een geschikte rapporteur (met een duidelijke taakomschrijving) aan die het samenwerkingsverband actief volgt en daarover de gemeenteraad periodiek informeert. • Werk samen met omliggende gemeenteraden: verdeel onderling de samenwerkingsverbanden en maak afspraken over het rapporteren van bevindingen.	Aan raadsleden zelf om dit te monitoren in de eigen raad en het desgewenst daar ter sprake te brengen. Wissel goede ervaringen uit met andere gemeenteraden.

3 Adviezen t.a.v. ondersteuning: Colleges, griffiers en regionale besturen: geef ons een rol

ADVIES PROJECTCOMMISSIE	MONITORING VOORTGANG
• Wanneer raadsleden willen bijdragen aan de regionale samenwerking dan moeten zij wel in de gelegenheid gesteld worden om op het juiste moment inbreng te kunnen leveren. • Colleges van B&W: lever tijdig, goede informatie aan voor uw gemeenteraad over uw activiteiten in de regio. Ga tijdig met uw raad in gesprek over uw dilemma's en strategische afwegingen. De raad denkt graag met u mee. • Suggestie voor colleges van B&W: neem uw regionale ambities op in uw collegeprogramma en P&C documenten. • Overweeg in samenspraak met gemeentebesturen een communicatiestrategie ten behoeve van het vergroten van de bekendheid onder burgers over wat gemeenten in de regio doen (bijv. lokale/regionale media) en wanneer er relevante inspraakmomenten zijn	Aan raadsleden zelf om dit te monitoren in de eigen raad en het desgewenst daar ter sprake te brengen. Wissel goede ervaringen uit met andere gemeenteraden.
• Regionale besturen: blijf met gemeenteraden in verbinding, kom met toegankelijke informatie over de financiën en consulteer ons in een vroegtijdig stadium over regionale vraagstukken.	Vervoerregio en MRA hebben websites en nieuwsbrieven verbeterd. P&C cyclus van Vervoerregio is uitgebreid met een Kadernota en Bestuursrapportages P&C cyclus MRA is opgestart: een ontwerp-begroting en een werkplan zijn voorgelegd aan deelnemers
• Raadsgriffiers: ondersteun ons bij de bepaling van onze strategische positie door het delen van informatie en kennis. Zorg dat informatie van de regionale samenwerking ook via een goed informatiesysteem (regionaal of gemeentelijk) aan uw gemeenteraadsleden (en uw burgers) wordt aangeboden.	Raadsgriffiers ontvangen rechtstreeks specifieke informatie voor raadsleden over Vervoerregio en MRA. MRA en Vervoerregio delen vergaderinformatie online via de website.
• Werk samen met andere griffiers uit omliggende gemeenten en faciliteer naar behoefte onderling overleg tussen gemeenteraden.	Onderlinge afstemming griffiers op het niveau van deelregio's en MRA krijgt vorm.

4 Overige adviezen t.a.v. de versterking van de MRA

ADVIES PROJECTCOMMISSIE	MONITORING VOORTGANG
Bij de versterking van de samenwerking in de Metropoolregio Amsterdam moet duidelijk worden op welke wijze raden en staten betrokken worden. De werkwijze van gemeenteraden in de Vervoerregio, inclusief de hiervoor gestelde adviezen zoals een zienswijzeprocedure zijn wat ons betreft uitgangspunt.	Afspraken zijn vastgelegd in een convenant tussen colleges en aanvullend wordt er voor de MRA ook nog een Plan van Aanpak Betrokkenheid Raden en Staten opgesteld dit jaar.
Dat de colleges de voorstellen voor wonen, economie en de versterking van de MRA bespreken met en agenderen in de eigen gemeenteraad en dat zij daarbij vaststellen in hoeverre deze een goede betrokkenheid van raden regelen, mede in het licht van de door deze commissie geadviseerde uitgangspunten voor democratische legitimiteit (en transparantie).	Aan raadsleden zelf om dit te monitoren in de eigen raad en het desgewenst daar ter sprake te brengen.